

Saaristomeren kalatalousstrategian 2021-2027 ensimmäiset avoimet valmistelutilaisuudet

Kalatalouden paikallinen kehittäminen
Saaristomerellä 2014 - 2020

18.5.2021

Maria Saarinen

kalatalousaktivaattori

Saaristomeren kalatalousryhmä

Esitelmän sisältö

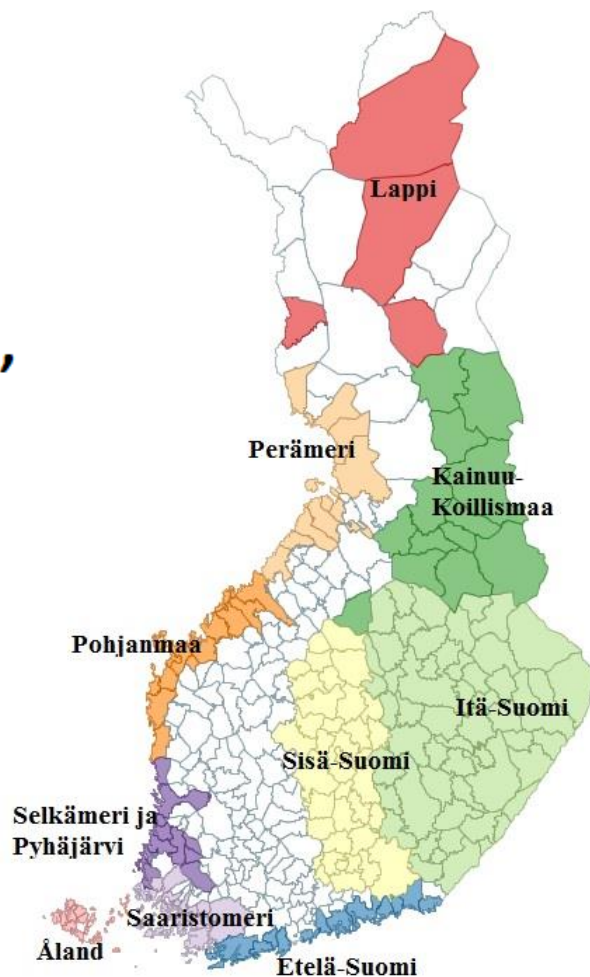
- Kalatalousryhmän tehtävät, rahoitus ja hallinto
- Kalatalousryhmän rahoittamat hankkeet
- Kalatalousryhmän toiminnan arviointi ja strategian tavoitteiden toteutuminen

Kalatalousryhmien toimialueet

SAARISTOMERI

Kaarina, Kemiönsaari,
Kustavi, Masku,
Mynämäki, Naantali,
Paimio, Parainen,
Raisio, Salo, Sauvo,
Taivassalo, Turku
Vehmaa

SAARISTOMERI

- * 204 kaupallista kalastajaa
- * 53 kalanviljelylaitosta
- * 18 kalanjalostuslaitosta + kalastajien elintarvikehuoneistot
- * n. 10 kalastusopasyritystä

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

SAARISTOMEREN KALATALOUDEN TOIMINTARYHMÄ
FISKEAKTIONSGRUPPEN I SKÄRGÅRDHAVET

LEADER

I samma båt
samassa veneessä

Kalatalousryhmän tehtävät, rahoitus ja hallinto

- Kalatalousryhmän tehtävänä on kehittää alueensa elinkeinokalataloutta rahoittamalla strategiansa mukaisia **yleishyödyllisiä** kehittämis- ja investointihankkeita, sekä tiedottaa ja aktivoida toimijoita. Käytännön työstä vastaa tehtävään palkattu kalatalousaktivaattori
- Aktivaattori avustaa yrittäjiä investointitukihakemusten tekemisessä (yksityiset ja kuntien (satamat) investointituet haetaan suoraan ELYstä)
- Ryhmän rahoitus tulee Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR), Suomen valtiolta ja toimialueen kunnilta. EMKR:n ja valtion rahoitus käytetään hankkeiden tukemiseen ja aktivaattorin palkkaan. Kuntaraha käytetään kalatalousryhmän hallintoon. Kokonaiskehys on 1 159 250 €
- Leader I samma båt – Samassa veneessä rf ry hallinnoi Saaristomeren kalatalousryhmää. Yhdistyksen kotipaikka on Paraisilla

Saaristomeren kalatalousstrategia 2014-2020

- Leader I samma båt – Samassa veneessä rf ry laati nykyisen strategian ostopalveluna vuosien 2013-2014 aikana
- Saaristomeren kalatalousryhmän toiminta käynnistyi vuoden 2016 alussa
- Nykyistä strategiaa toteutetaan ainakin vuoden 2021 loppuun saakka, koska uuden ohjelmakauden valmistelu on myöhässä sekä EU-tasolla että kansallisella tasolla

Saaristomeren kalatalousstrategia 2014-2020

- Strategian ensisijaisena tavoitteena on lisätä ja monipuolistaa runsaiden kalavarojen hyödyntämistä ja tarjontaa lähialueille ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla elinkeinokalatalouden arvoketjua ja yhteistyötä kehittämällä sekä innovatiivista ajattelua ja teknologiaa apuna käyttäen. Tavoitteena on, että nykyistä suurempi osa alueella tuotetusta kalasta jää lähialueelle
- Kehittämisen painopisteet
 - Yhteistyö ja verkostoituminen
 - Arvoketjun kehittäminen
 - Kalavarojen hyödyntämis- ja jalostusasteen nosto
- Rahoitettavilla hankkeilla on oltava kytkös elinkeinokalatalouden kehittämiseen
- Strategian toteuttamista ohjaa ohjausryhmä. Ohjausryhmä käsittelee ja pisteyttää kalatalousryhmälle osoitetut hankehakemukset ja antaa niistä lausunnon Varsinais-Suomen ELY-keskukselle

Rahoitetut hankkeet

- 35 hanketta + aktivointihanke, minkä lisäksi ryhmä on mukana yhdessä kansainvälisessä hankkeessa <https://www.sameboat.fi/leader-samassa-veneessa/kalatalousryhma/vireilla-olevat-hankkeet/>

Viisi hakemusta on hylätty

- Myönnetty EMKR-tuki yhteensä 905 000 €, josta
 - Aktivointihanke 250 000 €
 - Muut hankkeet 655 000 € (~ 18 700 € / hanke, tuki ~ 80%)
 - EMKR-rahoituksen lisäksi hankkeisiin on sidottu yksityistä ja kuntien rahaa n. 150 000 €
- Jaettavaa rahaa jäljellä n. 95 000 €

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

SAARISTOMEREN KALATALOUDEN TOIMINTARYHMÄ
FISKEAKTIONSGRUPPEN I SKÄRGÅRDSHAVET

I samma båt
samassa veneessä

Kalatalousryhmien toiminnan arviointi s.1

- Kalatalousryhmätoiminnan kohde- ja sidosryhmiltä kerätyn palautteen perusteella ryhmän toimintaan on oltu pääosin hyvin tyytyväisiä
 - erityisen tyytyväisiä on oltu tiedottamiseen
 - yhteistyökuvioiden ja verkostoitumisen edistäjä
 - kentälle jalkautumista toivottiin lisää => laajempi kirjo hankehakijoihin ja hankkeisiin
 - kalastusmatkailua on toivottu mukaan painopisteisiin
- Uusi kohde- ja sidosryhmäkysely tehdään kesäkuun alkupuolella

Kalatalousryhmien toiminnan arviointi s.2

- Luonnonvarakeskuksen väliarviointi kalatalousryhmistä 5.6.2020:
 - Paikallislähtöisyys on kalatalouden kehittämisen vahvuus
 - kalatalousryhmien rahoittama laaja hankekirjo toteuttaa Suomen toimintaohjelman tavoitteita (= Alueen kalatalouden arvoketjun kehittäminen kokonaisuutena, Uusien käytäntöjen kehittäminen ja levittäminen, Konfliktien estäminen ja ratkaisu, Yhteistyön parantaminen ja Kalatuotteiden, erityisesti lähellä tuotetun kalan, suosion vahvistaminen)
 - haasteellisinta on ollut ristiriitojen ratkaisu ja niiden syntymisen ehkäisy. Yleinen tietoisuus kalatalousryhmistä vaihtelee

Strategian tavoitteiden toteutuminen s.1

- Strategian tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan määrällisillä ja laadullisilla **indikaattoreilla**
- Strategia on toteutunut siihen kirjattujen indikaattorien valossa kohtuullisen hyvin. Useimmat tavoitteet on saavutettu ja jotkin jopa ylitetty. Tällaisia ovat esimerkiksi hylje- ja merimetsovahinkojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tai infrastruktuurin ja logistiikan parantamiseen tähtäävien hankkeiden määrä sekä koulutuksiin ja seminaareihin osallistuneiden määrä. Yhteistyö eri tahojen välillä on lisääntynyt, uusia verkostoja luotu ja paikallisen kalan suosio on kasvanut
- Kaupallisen kalastuksen kohdalla alan yleinen kehityssuunta on kuitenkin ollut laskeva. Suurimpana syynä kehitykselle ovat hylje- ja merimetso-ongelmat ja niistä ainakin osittain johtuva uusien kalastajien alalle tulon vähyys. Kalatalousryhmän rahoittamalla hylje- ja merimetso-ongelmien ehkäisyyn tähtäävillä hankkeilla on pystytty jonkin verran helpottamaan tilannetta paikallisesti, mutta suuressa mittakaavassa tilanne on äärimmäisen vaikea. Hylje- ja merimetsokannat jatkavat kasvuaan, ja siihen kalatalousryhmä ei pysty vaikuttamaan

Strategian tavoitteiden toteutuminen s.2

INDIKAATTORI	TAVOITE	TOTEUTUNUT 31.12.2020
Uudet yhteenliittymät ja verkostot (yhteisen markkinoinnin, hankintojen tai toiminnan kehittämisen puitteissa)	5	3
Muut käyttöön otetut uudet toimintamallit	8	6
- yritysten lukumäärä	20	6
Uudet yritykset arvoketjussa	5	10
Uudet tai säilytetyt työpaikat	10	10
Uudet tuotteet tai palvelut	10	5
Osaamisen parantamiseen tähtäävät hankkeet	8	14
- niihin osallistuneet yritykset	20	50
Vahinkoeläinhaittojen ehkäisy- ja vähennystoimet, hankkeet	7	5, joista 1 kansainvälinen
Infrastruktuurin ja logistiikan parantamistoimet, hankkeet	5	6
Seminaarit ja koulutustilaisuudet	10	8
- niihin osallistuneet henkilöt	150	500
Opintomatkat	7	1
- niihin osallistuneet yrittäjät	50	20
Julkinen elinkeinoa käsittelevä keskustelu tiedotusvälineissä	muuttuu positiivisempaan suuntaan	<p>Julkinen ilmapiiri erityisesti sosiaalisessa mediassa ammattikalastusta kohtaan on 2000-luvulla ollut negatiivinen.</p> <p>Parin viime vuoden aikana tilanne on parantunut. Lähikalan arvostus on selvästi noussut ja kalastuksen merkitys ravinteiden poistajana tunnustetaan. Kotimaisen kalan edistämishjelma on vauhdittanut positiivista kehitystä</p>